

Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

anna.sotaniemi@lvm.fi

15.01.2013

LAUSUNTO LVM 2579/03/2011

Asia: Lausunto aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetusta valtioneuvoston asetusehdotuksesta

Viitaten yllä yksilöityyn lausuntopyyntöönne Suomen Varustamot ry, joka edustaa lähes koko Suomen ulkomaanliikenteen kauppalaivastoa, toteaa lausuntonaan seuraavaa.

1. Yleistä

Asetusehdotusta on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston (TraFi) kanssa ja asetukseen tehtyjä muutoksia on varsin laajasti valmisteltu Liikenteen turvallisuusviraston johdolla myös yhteistyössä työmarkkinaosapuolten, merenkulkijoiden koulutusyksiköiden sekä muiden viranomaisten kesken 2011 - 2012.

Merenkulkualan koulutusta, pätevyksiä ja vahdinpitoa säätelevän STCW -yleissopimuksen liitteeseen ja STCW -säännöstöön tehdyt muutokset ovat tulleet kansainvälisesti voimaan tammikuussa 2012. Nyt lausunnolla olevien asetusluonnoksen ensisijaisena, alkuperäisenä tarkoituksena on ollut meriturvallisuuden parantaminen saattamalla merenkulkijoiden pätevyysvaatimukset paremmin vastaamaan nykyajan vaatimuksia, poistamalla vuosien varrella syntyneitä epä johdonmukaisuuksia sekä vastaamalla uuden teknologian mukanaan tuomiin haasteisiin. Esitetyssä miehitystä ja laivaväen pätevyyttä koskevassa asetuksessa on tarkoitus ensisijaisesti panna täytäntöön STCW -yleissopimuksen Manilan muutoksia sekä varautua myös merityöyleissopimuksen (MLC) voimaantuloon sekä EU:n merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiiviin tehtäviin muutoksiin. Esityksen tavoitteena oli myös kansallisten erityisvaatimusten karsiminen sekä sääntelyn saattaminen vastaamaan kansainvälisiä määräyksiä. Asetusta on kuitenkin esitetty uudistettavaksi muiltakin osin. Esitys asetukseksi ei näin ollen Suomen Varustamot ry:n eikä sen jäsenvarustamoiden mielestä täysin vastaa alun perin esitettyjä perusteluja aluksen miehitys- ja laivaväenlainsäädännön muuttamiseksi.

HELSINKI, HELSINGFORS

Hämeentie 19, FI-00500, Helsinki, Puhelin: +358 10 841 0500, Faksi: +358 10 841 0599, Sähköposti: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Tavastvägen 19, FI-00500, Helsingfors, Telefon: +358 10 841 0500, Telefax: +358 10 841 0599, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Hämeentie 19, FI-00500 Helsinki, Finland, Phone: +358 10 841 0500, Fax: +358 10 841 0599, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi

MARIEHAMN

Hamngatan 8B, FI-22100 Mariehamn, Telefon: +358 10 841 0500, Telefax: +358 10 841 0599, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Hamngatan 8B, AX- 22100 Mariehamn, Åland, Finland, Phone: +358 10 841 0500, Fax +358 10 841 0599, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi

Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

Suomen kansantaloudelle toimivat merikuljetukset ovat elinehto, koska Suomen viennistä noin 90 prosenttia ja tuonnista noin 70 prosenttia hoidetaan meritse. Suomen ulkomaanliikenteessä kilpailu merikuljetuksista on kovaa ja tavaraa on kuljetettu yhä enenevässä määrin ulkomaalaisilla laivoilla. Suomen kauppalaivasto on sekä lukumääräisesti että bruttovetoisuuksilla mitattuna kasvanut vuonna 2012. Kauppalaivaston tonniston kasvu viittaa siihen, että Suomen lipun kilpailukyky on viime vuosina kohentunut. Merimiesammateissa tehdyt henkilötyövuodet ovat 2000-luvulla vähentyneet merkittävästi, mutta vuodesta 2011 myös henkilötyövuosien määrä on kääntynyt nousuun.

Varustamoelinkeinon yleisenä toiveena ja pyrkimyksenä on, että Suomeen voitaisiin luoda kansainvälisten säännösten valossa sellainen koulutus-, miehitys- ja pätevyysmalli, joka tukisi ja edesauttaisi Suomen lipun kilpailukykyä jatkossakin. Suomen Varustamot ry:n mukaan asetusehdotus keskittyy kansainvälisten sääntöjen minimitäytäntöönpanon sijaan edelleenkin liikaa rakentamaan omaa suomalaiskansallista järjestelmää, kansainvälisiä vaatimuksia tiukemmin säädöksiin ja osin elinkeinon toimintaa hankaloittavin kansallisin tulkinnoin.

2. Pääosin alle 3.000 bruttotonnin aluksia edustavien varustajien keskeiset huomautukset

Nk. pientonnistovarustajat näkevät erittäin tärkeänä, että kaikilla laivaväkeen kuuluvilla myös pienemmillä (bruttovetoisuudeltaan 500 – 3.000) kansainvälisessä liikenteessä olevilla aluksilla olisi edelleen samat mahdollisuudet hankkia hyväksyttävää meripalvelua ja ylempiä pätevyyskriteerejä kuin isomman tonniston aluksilla.

Asetuksessa merikapteenin pätevyyskirjan myöntämisen kriteerejä muutettaisiin niin, että vähintään 12 kuukautta meripalvelusta tulisi olla yli 3.000 bruttotonnin, alukselta (asetusluonnos 5. luku 27§). Aiemmin tämänkaltaista aluksen kokovaatimusta ei ole ollut.

Tämä muutosesitys uhkaa vakavasti suomalaisen pientonniston kilpailukykyä ja kotimaisen merenkulkijan asemaa alla selvennetyin perustein lisäämättä kuitenkaan merenkulun turvallisuutta. Suomalainen pientonnisto toimii kilpailutilanteessa, missä päällystön luotsivapautusten mukanaan tuomilla säästöillä on merkittävä rooli. Nykyisen luotsausasetuksen mukaan luotsivapautuksen saamiseksi vaaditaan 12 kuukauden kokemus haettavalta liikennealueelta ja vähintään 6 kuukauden kokemus samasta aluksesta/alustyypistä. Vaatimus yli 3.000 bruttovetoisuuden meripalvelusta merikapteenin pätevyyskirjan saamiseksi vaikuttaisi merkittävään määrään suomalaisia merenkulkijoita. Esitetyn uuden pätevyysasetuksen mukaan alle 3.000 bruttovetoisuuden aluksista hankitusta työkokemuksesta hyväksyttäisiin merikapteenin pätevyyskirjaan vain 12 kuukautta. Muutoksen myötä myös luotsivapautukseen oikeutettua päällystöstä olisi entistä hankalampi

HELSINKI, HELSINGFORS

Hämeentie 19, FI-00500, Helsinki, Puhelin: +358 10 841 0500, Faksi: +358 10 841 0599, Sähköposti: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Tavastvägen 19, FI-00500, Helsingfors, Telefon: +358 10 841 0500, Telefax: +358 10 841 0599, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Hämeentie 19, FI-00500 Helsinki, Finland, Phone: +358 10 841 0500, Fax: +358 10 841 0599, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi

MARIEHAMN

Hamngatan 8B, FI-22100 Mariehamn, Telefon: +358 10 841 0500, Telefax: +358 10 841 0599, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Hamngatan 8B, AX- 22100 Mariehamn, Åland, Finland, Phone: +358 10 841 0500, Fax +358 10 841 0599, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi

Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

löytää tähän aluskategoriaan ja em. aiheutuva päällystön lisääntyvä vaihtuvuus olisi omiaan aiheuttamaan ongelmia pientonnistovarustajille. Koska asetusehdotus nyt vaatisi ylempien pätevyyskirjojen hankkimiseen meripalvelua suuremmilla aluksilla, tulee olemaan entistä haasteellisempaa saada pidettyä varustamon omille aluksille kouluttamaa ja perehdyttämää miehistöä ja päällystöstä.

Koska em. 3.000 bruttovetoisuuden vaatimus ei perustu STCW -vaatimukseen tai sen muutokseen vaan Euroopan meriturvallisuusviraston (EMSA) auditointiraporttiin, jossa ei siinäkään edellytetä mitään tiettyä vetoisuusrajaa, asetukseen tulisi ehdottomasti jättää pätevyyskirjoja myöntävälle taholle tapauskohtaista harkintavaltaa.

Pientonnistoa edustavat varustajat ilmaisevat huolensa myös pätevän ja osaavan konehenkilöstön rekrytoinnin osalta, koska esim. konemestareista on meillä ja koko maailmassa jo nyt ”huutava pula” ja varustamot joutuvat jo nyt turvautumaan heidän osaltaan ulkomaiseen tarjontaan. STCW:n mukaiset uudet tehorajat ja pätevyysvaatimukset, kuten konepäälliköllä vaadittava konepäällikön pätevyyskirja aluksille, joiden konetehto on alle 3000 kW, ovat toki kansainvälisiä vaatimuksia, mutta ne tulee kytkeä osaksi esitettyä merenkulkualan koulutus uudistusta sekä TraFin tulossa olevan miehitystä ja pätevyyskirjoja koskevan määräyksen joustavaa ja käytännönläheistä tulkintaa.

3. Pääosin isompaa tonnistoa edustavien varustamoiden huomautuksia

Suomi oli Euroopan viimeinen maa, jossa sekamiehitys otettiin käyttöön. Tämän myötä laivat saatiin säilytettyä Suomen lipun alla ja niillä työskentelevät suomalaiset merenkulkijat säilyttivät työnsä merimiesammattissa. Sekamiehityspäätöksen ja uudistetun tonnistoverolain myötä Suomen kauppalaivasto on lähtenyt kasvuun ja tuonut uusia työpaikkoja, joista valtaosan suomalaisille. On oletettavaa, että sopimus sekamiehityksen käytöstä tulee vaikuttamaan tulevana vuosina edelleen positiivisesti kotimaisen lipun kilpailukykyyn. Sekamiehityksen käyttö aluksilla tulee myös lisääntymään tulevana vuosina, kun vanhoja aluksia poistetaan käytöstä ja niitä korvataan uusilla.

Varustamoiden näkemyksissä korostuu se, että asetukset keskittyvät edelleen luomaan liiaksi suomalaista järjestelmää. Miehityksasetuksen tulisi selkeämmin mahdollistaa, pätevän merihenkilöstön palkkaamisen myös Suomen rajojen ulkopuolelta. Suomen mallin pitäisi olla mahdollisimman joustava ja kansainvälinen, joka huomioisi myös sen tosiasian, että jo nykyisellään suuri osa "suomalaisista" positioista on miehitetty mm. eestiläisillä merenkulkijoilla.

HELSINKI, HELSINGFORS

Hämeentie 19, FI-00500, Helsinki, Puhelin: +358 10 841 0500, Faksi: +358 10 841 0599, Sähköposti: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Tavastvägen 19, FI-00500, Helsingfors, Telefon: +358 10 841 0500, Telefax: +358 10 841 0599, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Hämeentie 19, FI-00500 Helsinki, Finland, Phone: +358 10 841 0500, Fax: +358 10 841 0599, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi

MARIEHAMN

Hamngatan 8B, FI-22100 Mariehamn, Telefon: +358 10 841 0500, Telefax: +358 10 841 0599, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Hamngatan 8B, AX- 22100 Mariehamn, Åland, Finland, Phone: +358 10 841 0500, Fax +358 10 841 0599, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi

Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

Miehitysmallin tulisi jo kilpailutilanteesta johtuen seurata kansainvälistä kehitystä ja hallittua kansallisista yleistoimivaatimuksista (YT) eroon hankkiutumista tulisi vakavasti harkita, koska YT-järjestely on pitkälti pelkkä työehto-/palkkauskysymys. Ammattiliittojen kanssa voitaisiin erikseen sopia korvauksesta, joka maksettaisiin esim. konemiesten osallistuessa aluksen kiinnitykseen ja irrotukseen.

Käytännössä esim. näyttötutkinnot edellytetään suoritettavan suomalaisessa oppilaitoksessa tai suomalaisen oppilaitoksen auditoimassa koulutuslaitoksessa, eikä ole olemassa todellista joustoa esim. non-EU tai EU-kansalaisten osalta, jotka voisivat suorittaa näyttötutkinnon edullisemmin omassa maassaan.

Kustannukset STCW -muutosten myötä tulevista koulutusvaatimuksista ovat merkittävät ja lisäpätevyyksien merkitseminen yhteen lisäpätevyydistodistukseen on vain marginaalinen kustannussäästö syntyviin kustannuksiin verrattuna.

Koska kyse on kansainvälisestä sopimuksesta ja kansainvälisestä alasta, tulisi olla mahdollista hankkia STCW:n edellyttämiä koulutuksia myös kansainvälisiltä ja tunnustetuilta koulutuksen tarjoajilta (esim. Videotel, Seagull). Tätä puoltaisivat paitsi merkittävät kustannussäästöt varustamoille myös se, että suomalaisilta oppilaitoksilta on vaikeata saada ympärivuotista koulustarjontaa. Koulutuksen kilpailuttamisen tulisi myös olla mahdollista kilpailuttaa.

4. Pykäläkohtaiset kommentit

Lisäksi jäsenvarustamot haluavat tuoda esiin seuraavia pykäläkohtaisia kommentteja/vaihtoehtoisia esityksiä:

- § 10: GOC ja LRC -pätevyysvaatimukset liittyen kotimaanliikenteen liikennealueella III aluksella mahdollisesti olevaan MF tai MF/HF laitteistoon tulisi poistaa. Voimassa olevan määräyksen, Alusten radiolaitteista ja niiden järjestelyistä (TraFi/6540/03.04.01.00/2011) mukaan kotimaanliikenteen liikennealueella III ei vaadita MF tai MF/HF -laitteistoa. Osalla aluksista on sekä kotimaanliikenteen liikennealueen III, että kansainvälisen liikenteen todistuskirjat, ja näillä aluksilla on vaatimusten mukainen MF tai MF/HF- laitteisto kansainvälistä liikennöintiä varten. Kuitenkin alukset liikennöivät pääsääntöisesti kotimaanliikenteen liikennealueen III todistuskirjojen mukaisesti, jolloin aluksen päällystö voi olla eri kuin aluksen liikennöidessä kansainvälisessä liikenteessä. Tällöin päällystön pätevydet ovat kotimaanliikenteen liikennealueen III vaatimusten mukaisia. Vaikka aluksella olisi MF tai MF/HF -laitteisto sen suorittaessa kotimaanliikennettä, ei sen päällystöltä tule vaatia VHF -taajuusalueen ylittäviä radiopätevyyksiä, koska laitteita ei tämänkaltaisessa

HELSINKI, HELSINGFORS

Hämeentie 19, FI-00500, Helsinki, Puhelin: +358 10 841 0500, Faksi: +358 10 841 0599, Sähköposti: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Tavastvägen 19, FI-00500, Helsingfors, Telefon: +358 10 841 0500, Telefax: +358 10 841 0599, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Hämeentie 19, FI-00500 Helsinki, Finland, Phone: +358 10 841 0500, Fax: +358 10 841 0599, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi

MARIEHAMN

Hamngatan 8B, FI-22100 Mariehamn, Telefon: +358 10 841 0500, Telefax: +358 10 841 0599, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Hamngatan 8B, AX- 22100 Mariehamn, Åland, Finland, Phone: +358 10 841 0500, Fax +358 10 841 0599, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi

Suomen Varustamot
Rederierna i Finland
Finnish Shipowners' Association

liikenteessä vaadita eikä käytetä. Radiotutkinnon suorittaneen aluksen päällystön tulee itse tietää mitä radiolaitteita heillä on pätevyksiensä mukaan oikeus käyttää. Vaatimus on lisäksi ristiriidassa kansainvälisen liikenteen A1 (VHF -taajuusalue) radioalueella vaadittuihin radiopätevyyksiin, koska siellä ei ole vastaavaa vaatimusta mahdollisesta MF tai MF/HF -laitteistosta ja sen pätevyysvaatimuksista.

- § 42 ja § 43: Vahtimies kansi ja vahtimies kone pätevyudet tulisi yhdenmukaistaa kansainvälisten Rating Deck, viittaus A-II/4 ja Rating Engine Room, viittaus III/4, pätevyuksien kanssa.
- § 46 ja § 47: Kansallisia pursimiehen ja korjausmiehen pätevyyskirjoja ei tule vaatia aluksen miehitystodistuksessa, koska asetusuudistuksen jälkeen ja jo nyt ko. pätevyyskiä omaavia henkilöitä ei ole riittävästi saatavilla. Vaadittavat ylemmät miehistöpätevyudet voisivat olla yllä kuvatun sijaan Boatswain, joka toimisi viittauksella II/4 ja Oiler/Fitter, joka toimisi viittauksella III/4. Lisäksi määriteltäisiin vaadittu meripalveluaika ko. pätevyyskiä varten.
- 82 §: hätätilanteiden peruskoulutuksesta annettavan lisäpätevyystodistuksen uusiminen (Basic Safety Training). TraFi on jossain vaiheessa luvannut, että tähän vaadittava kertauskoulutus voitaisiin jatkossa suorittaa kokonaan onboard -koulutuksena, mutta on tästä näkemyksestä myöhemmin perääntynyt. Miksi näin? Tähän on myös toivottu varustamojen suunnalta mahdollisuutta käyttää mm. ulkomaisia koulutuksen tarjoajia (esim. Videotel tai Seagull).
- 69 § 2 b): Mikä on Trafın hyväksymä ohjatun harjoittelun seurantakirja?
- 77 §: Onko niin, että alempia öljy-, kemikaali- ja kaasusäiliökirjoja ei tarvitse uusia, vaan ainoastaan ylemmät kirjat täytyy uusia? Ja ylempiä kirjoja koskee ilmeisesti 80§:n sääntö säiliöaluksen laivaväen lisäpätevyystodistuksen uusimisesta, säiliöaluksen laivaväen määräaikaaisina myönnettyjen lisäpätevyystodistusten haltijan katsotaan säilyttäneen pätevyytensä vaadittavan meripalvelun / koulutuksen avulla?

Ystävällisin terveisin

Riku Anttila
Asiantuntija

HELSINKI, HELSINGFORS

Hämeentie 19, FI-00500, Helsinki, Puhelin: +358 10 841 0500, Faksi: +358 10 841 0599, Sähköposti: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Tavastvägen 19, FI-00500, Helsingfors, Telefon: +358 10 841 0500, Telefax: +358 10 841 0599, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Hämeentie 19, FI-00500 Helsinki, Finland, Phone: +358 10 841 0500, Fax: +358 10 841 0599, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi

MARIEHAMN

Hamngatan 8B, FI-22100 Mariehamn, Telefon: +358 10 841 0500, Telefax: +358 10 841 0599, E-post: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi
Hamngatan 8B, AX- 22100 Mariehamn, Åland, Finland, Phone: +358 10 841 0500, Fax +358 10 841 0599, E-mail: info@shipowners.fi, www.shipowners.fi